

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการได้รับชำระคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้สินเชื่อ

FACTORS INFLUENCING RECOVERY RATE IN COMMERCIAL BANK

ดวงสิทธิ์ ชื่นวาริ¹ และสมพร ปันโกษา²

¹ สาขาวิศวกรรมการเงิน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

126/1 ถ.วิภาวดีรังสิต ดินแดง กรุงเทพมหานคร 10400 E-mail: art_18961@hotmail.com

² สาขาวิศวกรรมการเงิน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

126/1 ถ.วิภาวดีรังสิต ดินแดง กรุงเทพมหานคร 10400 E-mail: somporn_pun@utcc.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการได้รับชำระคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้ของธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ บัญชีลูกหนี้สินเชื่อธุรกิจที่ผิดนัดชำระของธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2559 ทั้งสิ้น 2,838 บัญชี โดยมีสมมติฐานในการวิจัยคือ ขนาดของธุรกิจ ประเภทสินเชื่อ การปรับโครงสร้างหนี้ ยอดหนี้ ณ วันที่ผิดนัดชำระ ภูมิภาค ประเภทหลักประกัน ประเภทธุรกิจ อันดับความเสี่ยง (Rating) อัตราการใช้วงเงิน อัตราผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) และอัตราเงินเฟ้อ มีความสัมพันธ์กับอัตราการได้รับชำระคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้ (Recovery Rate) โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอย ซึ่งผลที่ได้จากงานวิจัยนี้ ทำให้เกิดประโยชน์แก่สถาบันการเงินในการใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายในการป้องกันการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL)

ผลการวิจัยพบว่า ลูกหนี้สินเชื่อธุรกิจที่มีขนาดเล็ก มีการใช้หลักประกันประเภทที่ดิน ประเภทธุรกิจ เกษตรกรรมและปศุสัตว์ และมีการใช้วงเงินที่สูง นอกจากนี้ ผลการทดสอบปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการได้รับชำระคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis) พบว่า มีปัจจัยจำนวน 8 ปัจจัย จากทั้งหมด 11 ปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตราการได้รับชำระคืน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 คือ ขนาดของสินเชื่อธุรกิจ ประเภทสินเชื่อ ประเภทหลักประกัน ประเภทธุรกิจ อันดับความเสี่ยง (Rating) อัตราการใช้วงเงิน อัตราผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) และอัตราเงินเฟ้อ (Inflation)

คำสำคัญ: อัตราการได้รับชำระคืน, หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้, สินเชื่อ, ธนาคาร

ABSTRACT

The purpose of this research is to identify the factors that impact on the Recovery Rate upon the default account of a commercial bank. The sample used in this research is accounts receivable of business loans defaulted from 2009 to 2016 totally 2,838 accounts. Under the hypothesis that the business size, the loan type, the restructuring debt, the exposure at default, the region, the collateral type, the business type, the risk rating, the utilization, the gross domestic product (GDP), and the inflation have relationship with the Recovery Rate using regression analysis. The results of this research will be make benefit to the financial institution for making decision in policy setting in order to prevent Non Performing Loan (NPL)

The result show that the default accounts of business loans have the characteristics as follows: have small loan size, use land collateral, run business in agriculture and livestock industries and have high utilization. In regression analysis, there are 8 significant factors out of 11 input factors that impact on the Recovery Rate at 95% confidence level. That are the business size, the loan type, the collateral type, the business type, the risk rating, the utilization, the Gross Domestic Product (GDP) and the inflation.

Keywords: Recovery rate, NPL

1. บทนำ

การดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์จะต้องเผชิญกับความเสียหายหลายประการ เช่น ความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย ความเสี่ยงจากการดำเนินงาน หรือความเสี่ยงจากการผิดนัดชำระ เป็นต้น ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงและลดทอนความเสี่ยงดังกล่าวโดยที่ไม่กระทบต่อธุรกิจและรายได้ของธนาคารถือเป็นหัวใจสำคัญ ธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งจะต้องตระหนักถึง

การให้สินเชื่อถือเป็นธุรกิจที่ก่อให้เกิดรายได้หลักของธนาคาร ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่า รายได้สูงสุดของธนาคารพาณิชย์ ทั้งระบบเฉลี่ยมาจากดอกเบี้ยรับจากเงินให้สินเชื่อแต่การปล่อยสินเชื่อให้กับลูกค้าจำนวนมากไม่ได้ส่งผลดีต่อธนาคารเสมอไป เพราะธนาคารจำเป็นต้องเผชิญกับความเสียหายด้านสินเชื่อ หรือความเสี่ยงที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระ ซึ่งอาจจะร้ายแรงถึงขั้นสินเชื่อที่ปล่อยไปเปลี่ยนแปลงสภาพเป็นหนี้สินที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทยพบว่า ภาพรวมของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศมีอัตราที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหากธนาคารเกิดปัญหานี้เสียสะสมต่อไปเรื่อยๆ อาจจะส่งผลกระทบต่อสถาบันการเงินทั้งระบบหรืออาจกระทบต่อระบบเศรษฐกิจภายในประเทศได้ ดังนั้น แต่ละธนาคารจึงต้องตระหนักในเรื่องการบริหารความเสี่ยงที่ดีและมีมาตรฐานซึ่งจะช่วยป้องกันความเสี่ยงจากการเกิดหนี้เสียหรือหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้(NPL)ได้

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์การกันเงินสำรอง เพื่อให้สถาบันการเงินมีเงินสำรองที่มีคุณภาพดีและเพียงพอและสามารถรองรับความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤติ และเพื่อรักษาเสถียรภาพระบบสถาบันการเงินโดยรวม โดยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์หรือการเงินสำรองอ้างอิงจากหลักเกณฑ์ Basel ซึ่งจะใช้วิธี IRB หรือ Internal-Based Approach ในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต โดยธนาคารจะต้องประมาณค่าพารามิเตอร์ 3 ค่า คือ (1) ความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระ หรือ Probability of default (PD) (2) ยอดหนี้หรือประมาณการยอดหนี้เมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ หรือ Exposure at default (EAD) (3) ร้อยละความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระต่อยอดหนี้ หรือ Loss given default (LGD) ซึ่งคำนวณจากอัตราการได้รับชำระคือเมื่อเกิดการผิดนัดชำระ (Recovery Rate) หรือ $LGD = 1 - \text{Recovery Rate}$ การประมาณความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระต่อยอดหนี้ (LGD) จะส่งผลกระทบต่อมูลค่าการกันสำรองซึ่งจะถือเป็นต้นทุนของการให้สินเชื่อ หากเรามีเครื่องมือหรือวิธีที่แม่นยำนอกจากจะช่วยปิดความเสี่ยงแล้วยังช่วยลดต้นทุนการกันสำรองให้กับธนาคารได้อีกด้วยดังนั้น ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการได้รับชำระคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้สินเชื่อ โดยใช้ข้อมูลลูกค้าที่มีการผิดนัดชำระตั้งแต่ปี 01/2552 – 12/2559 ซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิจากธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งเพื่อนำผลศึกษาที่ได้ไปเป็นแนวทางให้แก่ธนาคารพาณิชย์นั้นนำไปใช้ควบคุม ป้องกันหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs)

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- เพื่อวิเคราะห์ภาพรวมของข้อมูลอัตราการได้รับชำระคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้
- เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการได้รับชำระคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้

3. การดำเนินการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน เรื่องปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการได้รับชำระคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่เกี่ยวข้องของลูกหนี้ที่มีการผิดนัดชำระในช่วงเวลา 8 ปีซ้อนหลัง (พ.ศ. 2552 – พ.ศ. 2559) โดยศึกษาและนำเสนอในรูปแบบของตารางแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตัวแปรต้น มีดังต่อไปนี้

- ตัวแปรที่ 1 จำนวนลูกหนี้จำแนกตามขนาด
- ตัวแปรที่ 2 จำนวนลูกหนี้จำแนกตามประเภทสินเชื่อ
- ตัวแปรที่ 3 จำนวนลูกหนี้จำแนกตามการปรับโครงสร้างหนี้
- ตัวแปรที่ 4 จำนวนลูกหนี้จำแนกตามขนาดของยอดหนี้ ณ วันผิดนัดชำระ
- ตัวแปรที่ 5 จำนวนลูกหนี้จำแนกตามภูมิภาค
- ตัวแปรที่ 6 จำนวนลูกหนี้จำแนกตามหลักประกัน
- ตัวแปรที่ 7 จำนวนลูกหนี้จำแนกตามประเภทธุรกิจ
- ตัวแปรที่ 8 อันดับความเสี่ยง (Rating)
- ตัวแปรที่ 9 ลักษณะของอัตราการใช้วงเงิน ณ วันผิดนัดชำระเทียบกับอัตราการได้รับชำระคืน
- ตัวแปรที่ 10 อัตราผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) และจำนวนบัญชีที่ผิดนัดชำระในแต่ละปี
- ตัวแปรที่ 11 อัตราเงินเฟ้อ และจำนวนบัญชีที่ผิดนัดชำระในแต่ละปี

ตัวแปรตาม

- อัตราการได้รับชำระคืนสะสมตามช่วงเวลาหลังผิดนัดชำระ
- การกระจายของอัตราการได้รับชำระคืนหลังผิดนัดชำระ

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับชำระคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้ (Recovery rate) โดยใช้วิธีวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้น (Linear Regression Analysis) เราสามารถเขียนแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

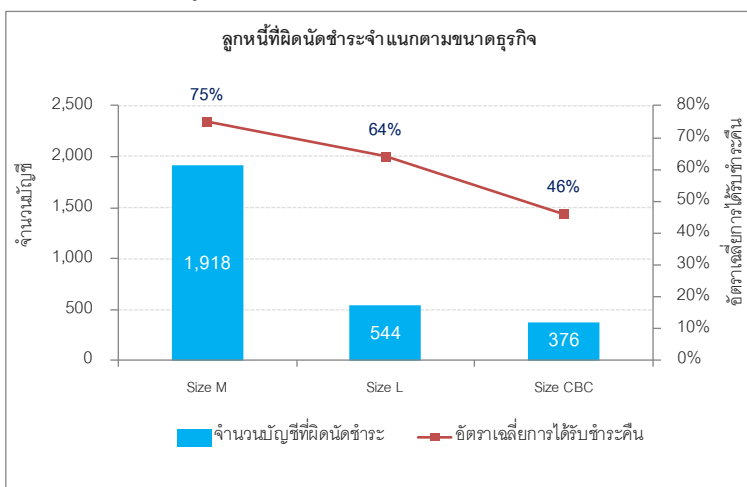

4. ผลการวิจัย

การศึกษครั้งนี้ได้ทำการศึกษถึงปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการได้รับชำระคืน (Recovery Rate) เมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้สินเชื่อ โดยใช้ข้อมูลรายเดือนภายในธนาคาร 8 ปีย้อนหลัง (พ.ศ. 2552 – พ.ศ. 2559) รวมข้อมูลที่น่าสนใจทั้งหมด 2,838 บัญชี ซึ่งมีผลการศึกษาดังนี้

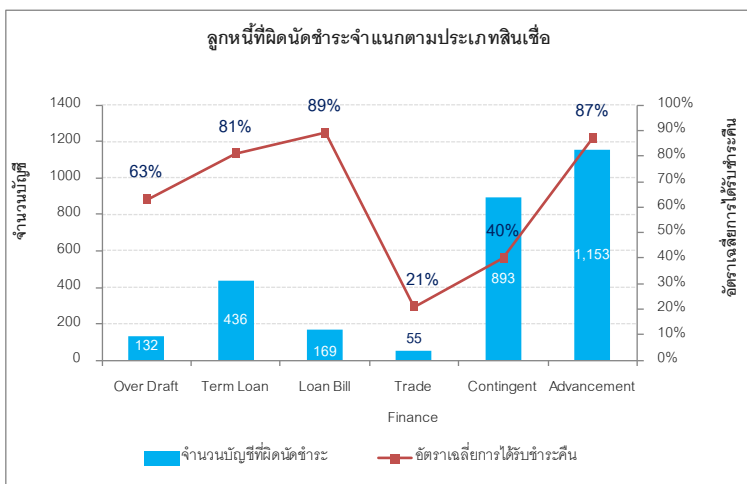
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาของอัตราการได้รับชำระคืนและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปรที่ 1 จำนวนลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระจำแนกตามขนาดธุรกิจ

ลูกหนี้สินเชื่อธุรกิจขนาดกลาง Size M มีการผิดนัดชำระมากที่สุดจำนวน 1,918 บัญชี คิดเป็น 68% และมีอัตราการชำระคืนมากที่สุดถึง 75%

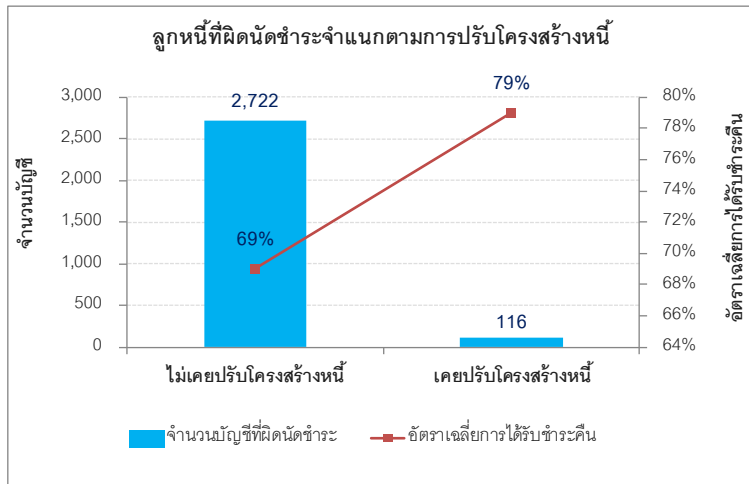
ตัวแปรที่ 2 จำนวนลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระจำแนกตามประเภทสินเชื่อ

ลูกหนี้ที่ขอสินเชื่อประเภท Advancement มีการผิดนัดชำระมากที่สุดจำนวน 1,153 บัญชี คิดเป็น 41% นอกจากนี้พบว่า ลูกหนี้สินเชื่อธุรกิจประเภท Loan Bill มีอัตราการชำระคืนมากที่สุดถึง 89%

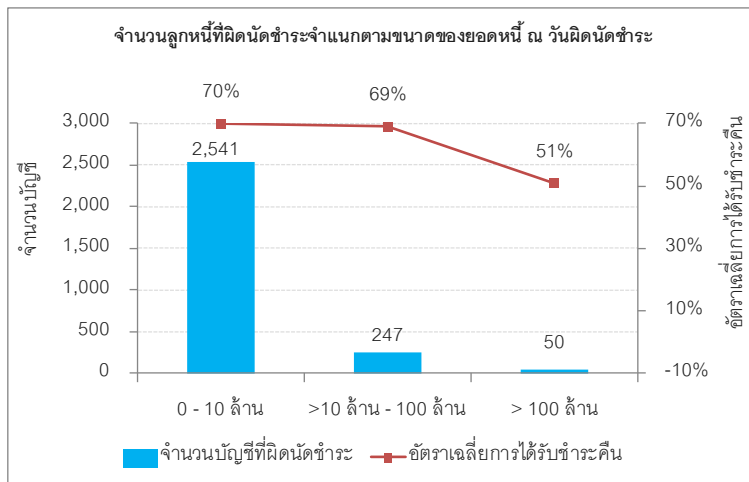

ตัวแปรที่ 3 จำนวนลูกหนี้ที่ผิคนัดชำระจำแนกตามการปรับโครงสร้างหนี้

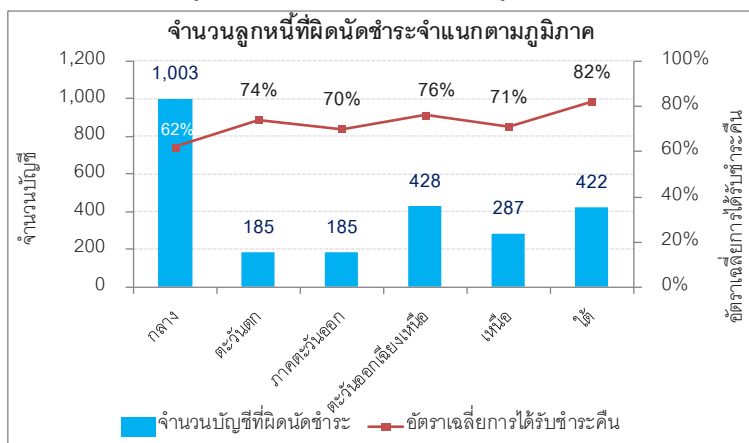
ลูกหนี้ที่มีการผิคนัดชำระส่วนใหญ่มิเคยมีประวัติการปรับโครงสร้างหนี้ซึ่งมีจำนวนถึง 2,722 บัญชี หรือคิดเป็น 96% และมีอัตราการได้รับชำระคืนเฉลี่ย 69%

ตัวแปรที่ 4 จำนวนลูกหนี้ที่ผิคนัดชำระจำแนกตามขนาดของยอดหนี้ ณ วันผิคนัดชำระ

ลูกหนี้ที่มียอดหนี้ ณ วันผิคนัดชำระขนาดเล็ก (0 - 10,000,000 บาท) มีการผิคนัดชำระมากที่สุดจำนวน 2,541 บัญชี คิดเป็น 90% และมีอัตราการชำระคืนประมาณ 70%

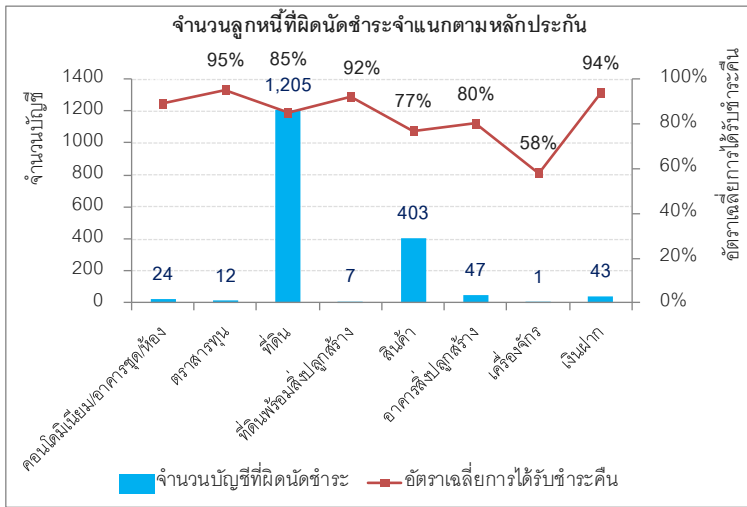
ตัวแปรที่ 5 จำนวนลูกหนี้ที่ผิคนัดชำระจำแนกตามภูมิภาค

ลูกหนี้ที่มีการผิคนัดชำระมากที่สุดในกลุ่มภาคกลาง มีจำนวนบัญชีที่ผิคนัดชำระจำนวน 1,003 บัญชี นอกจากนี้ พบว่า ลูกหนี้กลุ่มภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันตกมีอัตราการได้รับชำระคืนหลังผิคนัดชำระสูงที่สุด

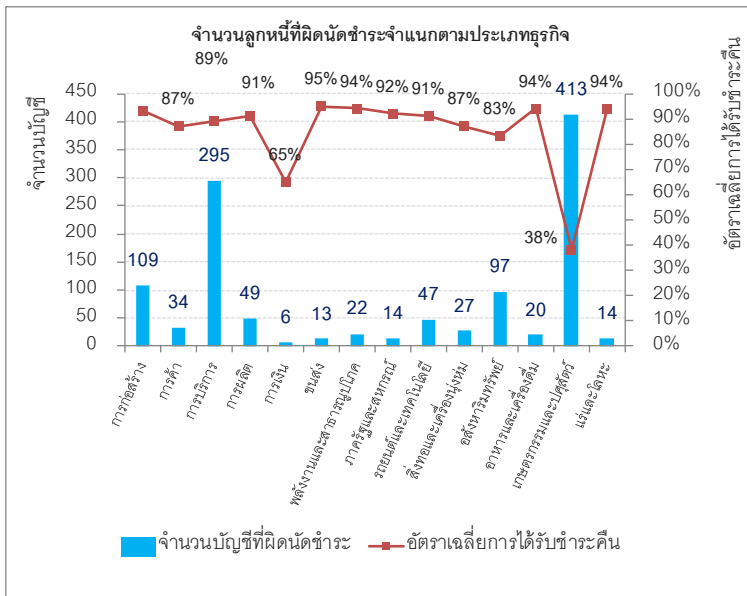

ตัวแปรที่ 6 จำนวนลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระจำแนกตามหลักประกัน

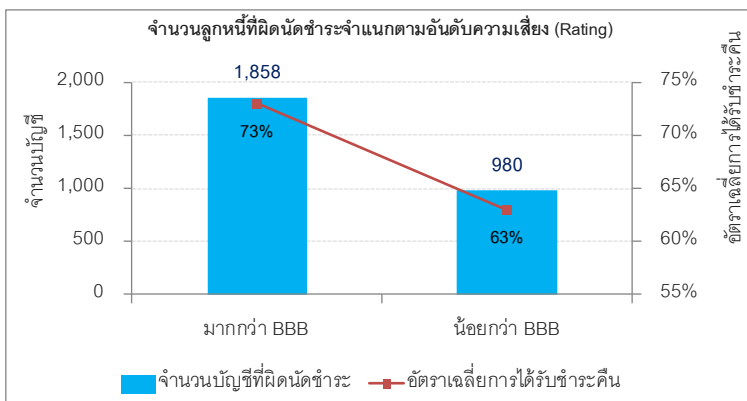
ลูกหนี้มีการใช้ที่ดินเป็นหลักประกันมากที่สุด นอกจากนี้พบว่า ลูกหนี้ที่มีหลักประกันทุกประเภทมีอัตราการได้รับชำระคืนเฉลี่ยหลังผิดนัดชำระค่อนข้างสูงตั้งแต่ 80% ถึง 95% ยกเว้นหลักประกันประเภทเครื่องจักร ในขณะที่ลูกหนี้ที่ไม่มีหลักประกันจะมีอัตราการได้รับชำระคืนเฉลี่ยหลังผิดนัดชำระเพียง 45%

ตัวแปรที่ 7 จำนวนลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระจำแนกตามประเภทธุรกิจ

ธุรกิจประเภทเกษตรกรรมและปศุสัตว์มีการผิดนัดชำระมากที่สุด คิดเป็น 15% ลูกหนี้ที่มีการผิดนัดชำระทุกประเภทธุรกิจมีอัตราการได้รับชำระคืนเฉลี่ยหลังผิดนัดชำระค่อนข้างสูงตั้งแต่ 80% ถึง 95% ยกเว้น ธุรกิจเกี่ยวกับการเงิน

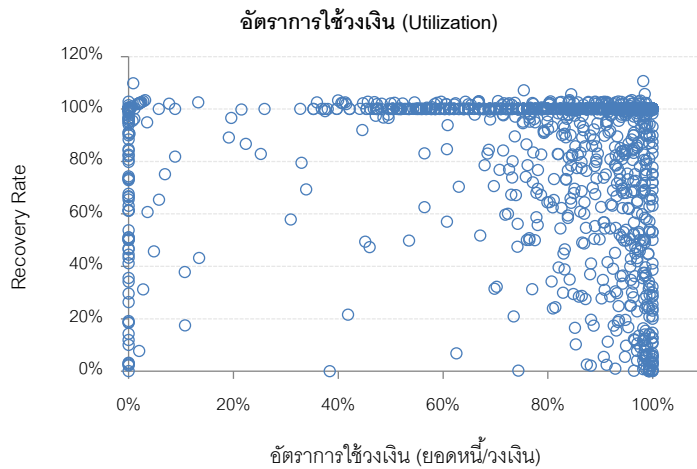
ตัวแปรที่ 8 จำนวนลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระจำแนกตามอันดับความเสี่ยง (Rating)

ลูกหนี้ที่มีความเสี่ยงในกลุ่ม Investment Grade มีการผิดนัดชำระ 1,858 บัญชี คิดเป็น 65% นอกจากนี้พบว่า ลูกหนี้ที่มีความเสี่ยงในกลุ่ม Investment Grade และกลุ่ม Speculative Grade มีอัตราการได้รับชำระคืนเฉลี่ยหลังผิดนัดชำระไม่แตกต่างกันมาก

ตัวแปรที่ 9 ลักษณะของอัตราการใช้วงเงิน ณ วันผิคนัดชำระ

ลูกหนี้ส่วนใหญ่มีอัตราการวงเงินที่ค่อนข้างสูง เฉลี่ย 92% ทั้งนี้พบว่า ลูกหนี้ที่มีอัตราการใช้วงเงินสูงๆจะมีอัตราการได้รับชำระคืนที่สูงเช่นกัน ซึ่งกลุ่มลูกหนี้ที่ต้องเฝ้าระวังคือลูกหนี้ที่มีการใช้วงเงินสูงๆแต่มีอัตราการได้รับชำระคืนที่ค่อนข้างต่ำ

ตัวแปรที่ 10 อัตราผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)

ปีที่ผิคนัดชำระ	GDP	จำนวนบัญชีที่ผิคนัดชำระ	เปอร์เซ็นต์ (%)
2552	-0.5	362	13%
2553	11.9	670	24%
2554	4.6	828	29%
2555	9.3	206	7%
2556	4.6	206	7%
2557	0.9	217	8%
2558	2.9	198	7%
2559	3.2	151	5%
Total		2,838	100%

ในปี 2553 มี GDP สูงที่สุดถึง 11.9% ซึ่งในปีนั้นมีลูกหนี้ที่ผิคนัดชำระสูงเป็นอันดับสอง มีจำนวน 670 บัญชี คิดเป็น 24%

ตัวแปรที่ 11 อัตราเงินเฟ้อ

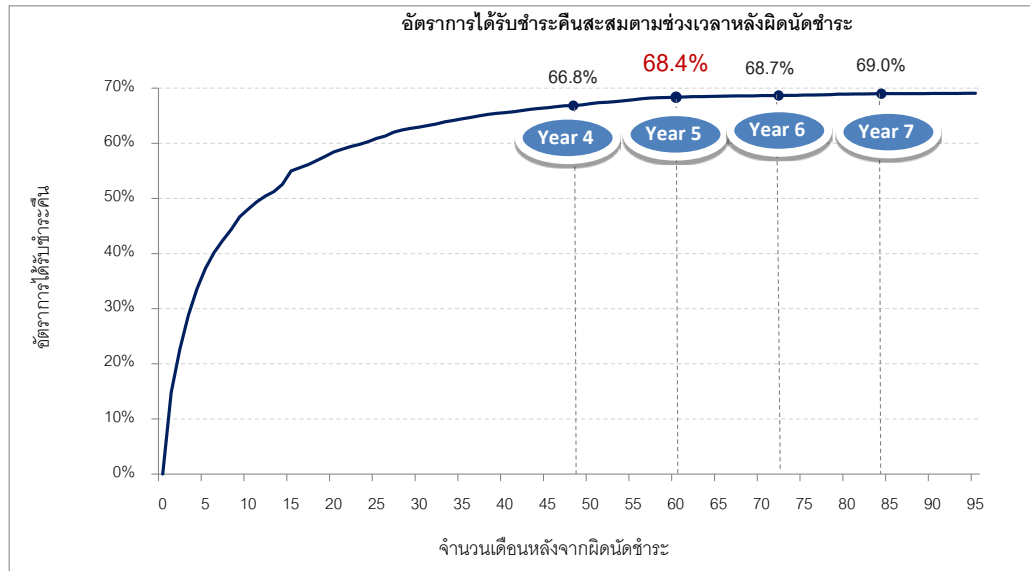
ปีที่ผิคนัดชำระ	อัตราเงินเฟ้อ	จำนวนบัญชีที่ผิคนัดชำระ	เปอร์เซ็นต์ (%)
2552	-0.9	362	13%
2553	3.3	670	24%
2554	3.81	828	29%
2555	3.02	206	7%
2556	2.18	206	7%
2557	1.89	217	8%
2558	-0.9	198	7%
Total		2,838	100%

ในปี 2554 มีอัตราเงินเฟ้อ สูงที่สุดถึง 3.81% ซึ่งในปีนั้นมีลูกหนี้ที่ผิคนัดชำระสูงที่สุดเช่นกัน มีจำนวน 828 บัญชี คิดเป็น 29%

ตัวแปรตาม คือ อัตราการได้รับชำระคืน

- อัตราการได้รับชำระคืนสะสมตามช่วงเวลาหลังผิคนัดชำระมีความนิ่งประมาณปีที่ 5 หลังผิคนัดชำระ ซึ่งมีอัตราการได้รับชำระคืน ประมาณ 68.4%

- การกระจายของอัตราการได้รับชำระคืนหลังผิคนัดชำระ

อัตราการได้รับชำระคืนพบว่ามี การแจกแจงแบบ 2 หาง (Bimodal) กล่าวคือ ลูกหนี้จะมีลักษณะ 2 ประเภทหลักๆ คือ ลูกหนี้ที่สามารถติดตามหนี้ได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น และลูกหนี้ที่สามารถติดตามการชำระได้เกือบเต็มจำนวน

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมานโดยการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้น

จากการนำตัวแปรอิสระทั้งสิ้น 11 ปัจจัยมาทดสอบปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการได้รับชำระคืนเมื่อเกิดการผิคนัดชำระหนี้สินเชิงธุรกิจ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น (Linear regression analysis) พบว่า มีปัจจัยที่ไม่มีนัยสำคัญจำนวน 3 ปัจจัย ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้แก่

1. ปัจจัย TDR หรือ การปรับโครงสร้างหนี้
2. ปัจจัย EAD หรือ ยอดหนี้ ณ วันผิคนัดชำระ
3. ปัจจัย Region หรือ ภูมิภาคของลูกหนี้ที่มาขอสินเชื่อ

จากผลการทดสอบปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการได้รับชำระคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระเพียง 8 ปัจจัยที่เหลือ ซึ่งสามารถสรุปผลเป็นสมการถดถอย เพื่อใช้ในการทำนายปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตราการได้รับชำระคืนตามสมการที่ (4.1)

$$\begin{aligned} \hat{Y} = & 0.787 + 0.187(\text{Size_M}) + 0.151(\text{Size_L}) - 0.240(\text{GROUP_1}) \\ & - 0.009(\text{GROUP_2}) + 0.020(\text{GROUP_3}) - 0.614(\text{GROUP_4}) \\ & - 0.247(\text{GROUP_5}) + 0.212(\text{Coll_1}) + 0.191(\text{Coll_2}) + 0.080(\text{Coll_3}) \\ & + 0.094(\text{Coll_4}) + 0.091(\text{Coll_5}) + 0.330(\text{Coll_6}) - 0.221(\text{Coll_7}) \\ & + 0.195(\text{Coll_8}) + 0.142(\text{ISIC_1}) + 0.195(\text{ISIC_2}) + 0.056(\text{ISIC_3}) \\ & + 0.191(\text{ISIC_4}) - 0.070(\text{ISIC_5}) + 0.126(\text{ISIC_6}) + 0.073(\text{ISIC_7}) \\ & + 0.276(\text{ISIC_8}) + 0.125(\text{ISIC_9}) + 0.093(\text{ISIC_10}) + 0.038(\text{ISIC_11}) \\ & + 0.193(\text{ISIC_12}) - 0.101(\text{ISIC_13}) + 0.211(\text{ISIC_14}) + 0.037(\text{Rating}) \\ & - 0.176(\text{UTIL}) + 0.023(\text{GDP}) - 0.061(\text{Inf}) \end{aligned}$$

โดยที่	Y	คือ อัตราการได้รับชำระคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้
	Size	คือ ตัวแปรหุ่นของขนาดของสินเชื่อบุคคล
	GROUP	คือ ตัวแปรหุ่นของประเภทของสินเชื่อ
	Coll	คือ ตัวแปรหุ่นของประเภทหลักประกัน
	ISIC	คือ ตัวแปรหุ่นของประเภทธุรกิจ
	Rating	คือ ตัวแปรหุ่นของอันดับความเสี่ยง (Rating)
	UTIL	คือ ตัวแปรของอัตราการใช้วงเงิน
	GDP	คือ ตัวแปรของอัตราผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)
	Inf	คือ ตัวแปรของอัตราเงินเฟ้อ (Inflation)

5. การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระ

จากผลการศึกษาข้อมูลลูกหนี้สินเชื่อธุรกิจที่ผิดนัดชำระจำนวน 2,838 บัญชี พบว่า ลูกหนี้ขนาดเล็กมีการผิดนัดชำระมากกว่าลูกหนี้ขนาดใหญ่ กล่าวคือ ลูกหนี้สินเชื่อธุรกิจขนาดกลาง Size M มีการผิดนัดชำระมากที่สุด คิดเป็น 68% รองลงมาคือสินเชื่อธุรกิจขนาดกลาง Size L คิดเป็น 19% และที่น้อยที่สุดคือสินเชื่อธุรกิจขนาดใหญ่คิดเป็น 13% ลูกหนี้ที่มีประเภทสินเชื่อเงินทวงจ่ายล่วงหน้า (Advancement) มีการผิดนัดชำระมากที่สุดถึง 41% และสินเชื่อต่างประเทศ (Trade Finance) มีการผิดนัดชำระที่น้อยที่สุดเพียง 2% ลูกหนี้ที่มีการผิดนัดชำระส่วนใหญ่ยังไม่เคยมีประวัติการปรับโครงสร้างหนี้คิดเป็น 96% เมื่อพิจารณาขนาดยอดหนี้ ณ วันผิดนัดชำระพบว่าลูกหนี้ที่มียอดหนี้ ณ วันผิดนัดชำระขนาดเล็ก (0 – 10,000,000 บาท) ผิดชำระมากที่สุดคิดเป็น 90% รองลงมาคือลูกหนี้ขนาดกลาง (10,000,000 – 100,000,000 บาท) คิดเป็น 9% และสุดท้ายคือลูกหนี้ขนาดใหญ่ (มากกว่า 100,000,000 บาท) คิดเป็น

2% ลูกหนี้ที่มีการผิดนัดชำระมากที่สุดในกลุ่มภาคกลาง, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ภาคใต้ คิดเป็น 35%, 15% และ 15% ตามลำดับ เมื่อพิจารณาประเภทของหลักประกันลูกหนี้ที่มาขอสินเชื่อ พบว่า ลูกหนี้ที่มีการผิดนัดชำระมีการใช้ที่ดินเป็นหลักประกันมากที่สุด คิดเป็น 42.5% รองลงมาคือหลักประกันประเภทสินค้าคิดเป็น 14.2% ในขณะที่มีลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระแต่ไม่ได้ระบุหลักประกันถึง 38.6% นอกจากนี้ ประเภทธุรกิจของลูกหนี้ที่มาขอสินเชื่อประเภทเกษตรกรรมและปศุสัตว์มีการผิดนัดชำระมากที่สุดคิดเป็น 15% รองลงมาคือธุรกิจประเภทการบริการ คิดเป็น 10% ในขณะที่มีลูกหนี้ที่ไม่ได้ระบุประเภทธุรกิจมี 59% ลูกหนี้ที่มีความเสี่ยงในกลุ่ม Investment Grade มีการผิดนัดชำระคิดเป็น 65% ลูกหนี้ส่วนใหญ่มีอัตราการวงเงินที่ค่อนข้างสูง โดยค่าเฉลี่ยของอัตราการใช้วงเงินของบัญชีที่ผิดนัดชำระอยู่ที่ 92%

5.2 ข้อมูลอัตราการได้รับชำระคืนของลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระ

ธนาคารสามารถติดตามให้ลูกหนี้มาชำระคืนได้อย่างรวดเร็วในช่วง 1 ปีแรก หลังจากนั้นอัตราการชำระคืนสะสมจะเพิ่มขึ้นอย่างช้าๆ เริ่มนับตั้งแต่ประมาณช่วงปีที่ 4 หลังผิดนัดชำระเป็นต้นไป ธนาคารควรหยุดติดตามหนี้ในเดือนที่ 60 หรือ 5 ปี หลังจากมีการผิดนัดชำระ ซึ่งธนาคารจะสามารถเรียกเก็บชำระหนี้คืนได้ประมาณ 68.4% ของยอดหนี้ ณ วันผิดนัดชำระ

นอกจากนี้ การกระจายตัวของอัตราการได้รับชำระคืนพบว่าการแจกแจงแบบ 2 หาง (Bimodal) กล่าวคือ ลูกหนี้จะมีลักษณะ 2 ประเภทหลักๆ คือ ลูกหนี้ที่สามารถติดตามหนี้ได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น และลูกหนี้ที่สามารถติดตามการชำระได้เกือบเต็มจำนวน

5.3 ปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการได้รับชำระคืนของลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระ

จากการทดสอบปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตราการได้รับชำระคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis) พบว่า มีปัจจัยจำนวน 8 ปัจจัย จากทั้งหมด 11 ปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตราการได้รับชำระคืนที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้แก่

5.3.1) ปัจจัยด้านขนาดของสินเชื่อธุรกิจ พบว่า ลูกหนี้สินเชื่อขนาดเล็กมีอัตราการได้รับชำระคืนมากกว่าลูกหนี้สินเชื่อขนาดใหญ่

5.3.2) ปัจจัยประเภทของสินเชื่อ พบว่า สินเชื่อประเภท Loan Bill มีอัตราการได้รับชำระคืนสูงที่สุด และสินเชื่อประเภท Contingent มีอัตราการได้รับชำระคืนน้อยที่สุด

5.3.3) ปัจจัยประเภทหลักประกัน พบว่า หลักประกันประเภทอาคารสิ่งปลูกสร้างมีอัตราการได้รับชำระคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระมีมูลค่าสูงที่สุดและหลักประกันประเภทเครื่องจักรมีอัตราการได้รับชำระคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระมีมูลค่าน้อยที่สุด

5.3.4) ปัจจัยประเภทธุรกิจ พบว่า ธุรกิจประเภทภาครัฐและสหกรณ์มีอัตราการได้รับชำระคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระมีมูลค่าสูงที่สุดและธุรกิจประเภทเกษตรกรรมและปศุสัตว์มีอัตราการได้รับชำระคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระมีมูลค่าน้อยที่สุด

5.3.5) **ปัจจัยประเภทอันดับความเสี่ยง (Rating)** พบว่า ธุรกิจที่มีอันดับความเสี่ยงในกลุ่ม Investment Grade (ตั้งแต่ BBB ขึ้นไป) มีอัตราการได้รับชำระคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระมีมูลค่าสูงที่สุดและธุรกิจที่มีอันดับความเสี่ยงในกลุ่ม Speculative Grade (น้อยกว่า BBB) มีอัตราการได้รับชำระคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระมีมูลค่าน้อยที่สุด

5.3.6) **ปัจจัยอัตราการใช้เงิน** พบว่า มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราการได้รับชำระคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้

5.3.7) **ปัจจัยอัตราผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)** พบว่า มีความสัมพันธ์กับอัตราการได้รับชำระคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้

5.3.8) **ปัจจัยอัตราเงินเฟ้อ (Inflation)** พบว่า มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราการได้รับชำระคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้

6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีข้อจำกัดเรื่องข้อมูลที่ได้มาจากฐานข้อมูลลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระของธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง เนื่องจากข้อมูลที่ถูกจัดเก็บในฐานข้อมูลของธนาคารยังมีจำนวนไม่มากนัก ทำให้ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์มีความหลากหลายไม่เพียงพอ ส่งผลให้มีบางข้อมูลที่ค่อนข้างสูงจากปกติหรือน้อยกว่าปกติ ซึ่งอาจจะส่งผลให้ผลการศึกษามีความคลาดเคลื่อนได้

เนื่องจากแบบจำลองจากการศึกษานี้มี 8 ปัจจัย จาก 11 ปัจจัย ที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม คือ อัตราการได้รับชำระคืน แสดงว่า อาจจะมีปัจจัยอื่นที่ทางผู้ศึกษายังไม่ได้รวมเข้าไปในการศึกษานี้ ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงขอเสนอให้มีการศึกษาปัจจัยอื่นๆเพิ่มเติมสำหรับการศึกษาในอนาคต เช่น พฤติกรรมการชำระหนี้ของลูกหนี้ วิธีการติดตามหนี้ เป็นต้น เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการเร่งรัดและติดตามหนี้ค้างชำระให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

หัวข้อนี้มีหรือไม่มีก็ได้ ถ้ามีจะเป็นการกล่าวขอบพระคุณบุคคลหรือหน่วยงานที่สนับสนุนการทำวิจัยนี้ การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความรู้จากบุคคลหลายท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร ปัน โภชา อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาในการชี้แนะแนวทางและตรวจตราแก้ไข ตลอดระยะเวลาที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้ารวมถึงคณะอาจารย์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมการเงินทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้แก่ข้าพเจ้า

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ได้อบรมสั่งสอนให้มีความคิดความอ่าน และมีความอดทน และให้การสนับสนุนการศึกษาต่อระดับปริญญาโท ซึ่งทำให้เกิดความพยายามในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จนสำเร็จ และขอขอบคุณเพื่อนๆที่มอบมิตรภาพ กำลังใจและให้ความช่วยเหลือแก่ข้าพเจ้าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

เอกสารอ้างอิง

Marko Kosak and Jure Poljsak. (2010). Loss given default determinants in a commercial bank lending: an emerging market case study. Zb.rad.Ekon.fak.Rij Vol.28.